UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Historia libri Tobie

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

Sequuntur tituli capitulorum in hiſto
riam tobie.
De tobia. cap. j.
De morte godolie. cap. ij.
De deſcenſu reliquiarum iude in egyptū. et
obitu hieremie. cap. iij.
De captiuitate reliquiaꝝ iude cap. iiij.

Incipit hiſtoria tobie

b

Iſtoria To
bie exordiū habuit in ca
ptiuitate. x. tribuū quā fe
cit ſalmanaſar. Quo ṽo
tpe terminū habuerit nō
ſatꝭ elucet. Videt̄ eni ſm lr̄am hiſtorie tobi
as vixiſſe pꝰ excidiū hierl'm ⁊ incendiū tem
pli. Ait eni in cantico ſuo Hieruſalē ciuitas
dei caſtigauit te dn̄s: bn̄dic deū in ſecula ſe
culoꝝ: vt reedificet tabernaculū ſuū in te. et
reuocet ad te oēs captiuos In diebꝫ āt mor
tis ſue cū p̄diceret filijs de reditu captiuoꝝ
ait. Terra deſerta replebit̄: ⁊ domꝰ dei q̄ ī ea
inceſa eſt iteꝝ reedificabit̄. Si ṽo attēdamꝰ
terminū vite Tobie filij Tobie (fuit eni ter
minꝰ hiſtorie q̄ fuit ei terminꝰ vite) non inue
nitemꝰ hiſtoriā deſcendiſſe ad plus vltra tpa
ioſie. Ponamꝰ eni filiū cū p̄re captiuatū ſe
xto āno ezechie ⁊ anniculū eē. xcix annis tn̄
vixit. circa. xx. annū ioſie mortuꝰ eſt. Hāc hi
ſtoriā trāſtulit hieronymꝰ de ſermone chal
deoꝝ in latinū ad petitōez chromatij ⁊ helio
dori epiſcopoꝝ. Hāc hiſtoriā iudei iter apo
cripha ponūt Hieronymꝰ tn̄ ī plogo ſuo di
cit iter agiographa

Nō ſi eſſet: tn̄ eēt in
tertio ordine cano
nis veteris teſtamē
ti. ſꝫ qꝛ ī nullo ordi
ne eſt: dicemꝰ qꝛ hie
ronymꝰ diffuſiꝰ acce
pit agiographa. vt ī
cluderet etiā apocri
fa: qꝛ vicina ē ligua
chaldeoꝝ hebraico
ſmoni. vtriuſqꝫ lin
gue peritū loquacē hn̄s hieronymꝰ quicq̄d
ille hebreis ṽbis expſſit: latino ſmone expo
ſuit ſub breui: ⁊ quaſi vniꝰ diei labore.

Recole ſupra in p̄n
cipio ioſue dictuꝫ qḋ
apocriſum dr̄. vl' cuiꝰ
auctor incertꝰ. vl' cuiꝰ
materia incerta. De
materia aūt hꝰ patet ⁊
cōſtat. Agiografum
ſacra ſcp̄tura interp̄
tat̄. ⁊ ſic quelibet ſcri
ptura ſacra pōt dici.

De Tobia. Capitulum. I.

p

Viro Tobias ex tribu
neptalim fuit. Cūqꝫ ceteri ad vi
tulos aureos q̄s fecerat ieroboā
irent: ipſe aſcendebat in hierlm vt adoraret
deū iſrael. p̄mitiua ⁊ decimas fideliter offe
rebat: ita vt in tertio anno proſelitis ⁊ adue
nis omnē miniſtraret decimationē: ⁊ in omi
bus legē dei puer obſeruabat. Factꝰ autem
vir accepit ſibi vxorem annā de tribu ſua: ⁊
ſuſcepit ex ea filiū quem nomine ſuo voca
uit Tobiam. Captus quidē cum vxore ⁊ fi
lio habitauit ī niniue: ⁊ cuſtodiuit aīam ſuā
ne ꝯtaminaret̄ in cibis gentiliū: ſed ⁊ contri
bules ſuos non cuſtodientes ſe grauiter ar
guebat. Et dedit illi dn̄s grām in oculis ſal
manaſar. Qui dedit ei poteſtatē quocunqꝫ
vellet ire ad captiuos. ⁊ circa eos facere q̄
cunqꝫ voluiſſet. Cūqꝫ ambularet p regionē
cū concaptiuis: monita dans ſalutis. deue
nit in rages ciuitatē medoꝝ: inuenitqꝫ in ea
quendā ꝯtribulem ſuū gabelū egentē. ⁊ reli
quit ei ſub chirographo decē talenta argen
ti: q̄ habebat ex his ī quibꝫ fuerat a rege ho
noratꝰ. Mortuo aūt ſalmanaſar cū filꝰ eiꝰ
ſennacherib filios iſrl' haberet exoſos. To
bias ꝯſolabatur eos: ⁊ egenis miniſtrabat.
Cunqꝫ reuerſus eſſet ſennacherib a iudea:
multitudie exercitꝰ nocte ab āgelo pcuſſa. fu
giēs manū dn̄i iratꝰ mltos hebreoꝝ fecit oc
cidi: quoruꝫ corpora tobias ſepeliebat. Qḋ
cū nunciatū eſſet regi tulit oēm ſubſtātiā eꝰ:
⁊ euꝫ iuſſit occidi. Tobias ṽo fugiens cum
vxore ⁊ filio latuit: qꝛ multi diligebāt eum.
Poſt. xlv. dies cū eſſet occiſus rex a filijs ſu
is: rediit tobias in domū ſuā: ⁊ reſtituta ſūt
ei ablata. Porro in quodā die feſto cū para
tū eſſet prandiū apḋ Tobiā: dixit filio ſuo.
Vade ⁊ adduc aliq̄s de tribu noſtra timen
tes deuꝫ vt comedāt nobiſcū. Qui reuerſus
nūciauit vnū de hebreis iugulatū iacere in
platea. ⁊ exiliens Tobias ieiunꝰ tulit occul
te corpꝰ in domū ſuam. ⁊ comedit panem in
luctu ⁊ tremore. ⁊ cū ſol occubuiſſet ſepeliuit
illū. ⁊ arguebāt eū p̄rimi ſui dicētes. Huiꝰ
rei cauſa interfici iuſſus es: ⁊ iterum ſepelis
mortuos. Sꝫ Tobias magis timēs deū q̄
regē ſepulture occiſoꝝ ſollicitꝰ inſtabat. Cō
tigit aūt vt quadā die fatigatus a ſepultura
domū rediens iactaret ſe iuxta pariete: ⁊ ob
dormiuit. ⁊ ex nido hirundinū calida ſterco

ra ſuꝑ oculos eius inciderent: ⁊ factꝰ eſt cecꝰ.
Hoc aũt ꝑmiſit deꝰ fieri ad eius ꝓbatione̅: ⁊
ad exemplũ patientie impoſterum. Nam et
in omnibꝫ benedixit deũ: ſicut beatus iob. ⁊
ꝓximos ſuos inſultãtes ei icrepabat dicẽs.
Nolite ita loqui: filij eñ ſanctoꝝ ſumꝰ. ⁊ vi-
tam illã expectamꝰ quã deꝰ daturꝰ eſt fideli
bus ſuis. Anna vxor eius ibat ad textrinũ
opus quotidie: ⁊ de labore manuũ ſuarum
qđ ꝯſequi poterat deferebat. Factũ eſt autẽ
vt hedũ accipiẽs detuliſſet domi: cuiꝰ bala-
tum vir audiens ait Uidete ne furtiuus ſit.
Ad hec irata vxor reſpõdit. Manifeſte va-
na facta eſt ſpes tua: ⁊ elemoſyne tue ꝑierũt.
Et ingemuit tobias cũ lachrymis dicẽs. Et
nũc dñe ſm voluntatẽ tuã fac mecũ. ⁊ p̃cipe
in pace recipi ſpũm meũ. Expedit eñ mihi
mori magis q̃ȝ viuere. Eadẽ die ꝯtigit vt ſa-
ra filia raguel in ciuitate medoꝝ audiret im-
properiũ ab vna ancillaꝝ ſuaꝝ quã increpa
bat dicente ſibi. Interfectrix viroꝝ tuorum:
nunq̇d occidere me vis ſicut occidiſti ſeptẽ
viros. Fuit eñ tradita. vij. viris. ⁊ demoni-
um noĩe aſmodeus occidebat eos mox vt i-
greſſi ſunt ad eam. Aſcẽdit ẽ ſara in ſuperiꝰ
cubiculũ domꝰ ſue: ⁊ tribꝫ diebꝫ ⁊ noctibus
nõ manducãs nec bibens: in oĩoe ꝑſiſtens
aiebat. Peto dñe deus patrũ noſtroꝝ vt de
vinculo improperij huiꝰ abſoluas me. aut
certe deſuper terrã eripias me. In illo tem-
pore exaudite ſunt preces amboꝝ in cõſpe-
ctu domini. ⁊ miſſus eſt angelus raphael vt
curaret eos. Igiť cum tobias putaret ſe ex-
auditũ vt moreret̃ dicebat ad filiũ ſuũ. Au-
di fili mi verba mea. ⁊ ea quaſi fundamenta
in corde tuo cõſtitue. Cum moriar ſepelies
me: ⁊ honorem habebis matris tue dum vi-
xerit. Mortuam circa me ſepelies eam. ſem
per in mente habeto dominũ fili mi: ⁊ ſerua
mandata eius. De ſubſtantia tua fac elemo
ſynaſ. q² elemoſyna ab oĩ peccato liberat:
⁊ magnam preſtat fiduciã coram deo omni
bus facientibus eã. Attende fili mi ab oĩ
fornicatiõe ⁊ a ſuperbia: a qua ſumpſit initiũ
omnis perditio. Conſiliũ a ſapiente perq̇re
a peccatoribꝫ declina. Merces mercenarij
non maneat apud te. Noli timere fili mi: q²
pauperẽ vitam gerimus: ſ; multa bona ha-
bebimus ſi timuerimus deũ. Preterea ſcito
quia dedi gabelo decem talenta argẽti in ra
ges. cuius chirographuȝ penes me habeo.
Perquire ẽ tibi fidelẽ virũ qui tecũ eat ſal-
ua mercede ſua vt reſtituaſ gabelo chirogra
phũ ſuũ: ⁊ ipſe reſtituet tibi depoſitũ. Tunc
egreſſus tobias inuenit iuuenẽ ſuccinctuȝ ⁊
q̃ſi ad iter paratũ: ignorãs ꝙ angelꝰ dei eẽt.
Cũq; accepiſſet ab eo ꝙ oẽm medoꝝ regio-
nẽ nouiſſet: ⁊ rages ciuitatẽ ⁊ gabelũ habitã
tem in ea. introduxit eũ ad patrẽ ſuũ: ⁊ ſalu-
tauit eũ iuuenis dicẽs Gaudiũ ſit tibi ſemꝑ.
Qui rñdit. Quale gaudiũ erit mihi q̇ lumẽ
celi nõ video. Cui iuuenis. Forti aĩo eſto: i
proximo eſt vt a deo cureris. Et ait tobias.
Poteris ꝑducere filiũ meũ ad gabelũ: Qui
rñdit. Ego ducã eũ ⁊ reducã a te. Cũq; q̃re
ret tobias ab eo tribũ eiꝰ: ⁊ domũ ⁊ nomen:
rñdit. Ex filijs iſrael ego ſum: azarias ana-
nie magni filius. qđ totũ ſm interptationeȝ
nominũ veꝝ erat. Erat eñ de angelis vidẽ-
tibꝫ deũ. ⁊ erat azarias. i. adiutor. ⁊ filiꝰ ana-
nie. i. glorie dei Tũc paratis oĩbꝫ que erãt
opus in via: ambulauerũt ambo ſimul: ⁊ ca-
nis ſecutꝰ eſt eos. Mater aũt flebat dicens
ad virũ. Baculũ ſenectutis nr̃e tuliſti: nũq̃ȝ
eſſet pecunia illa ꝓ q̃ miſiſti eum. ſufficiebat
nob̃ paupertas nr̃a. vt diuitias ꝯputaremus
q² videbamꝰ filiũ nr̃m. Et ait tobias. Noli
flere: filius noſter reuerteť ad nos ſaluꝰ. cre-
do eñ ꝙ angelus dei bonus comiteť eum.
Porro illi duo p̃ma manſiõe manſerũt cir-
ca fluuiũ tigrim. Et exiuit tobias vt lauaret
pedes ſuoſ: ⁊ piſcis immanis egrediebatur
vt deuoraret euȝ. ⁊ timens tobias clamauit
dicẽs. Dñe inuadit me. Et ait angelꝰ. Appre
hende branciã eiꝰ ⁊ trahe eũ ad te. ⁊ extraxit
eũ in ſicco ⁊ palpitabat añ pedes eiꝰ. Suꝑ
hũc locũ đt Beda. ꝙ dũ chr̃s in cruce leua-
ret pedes ſuos q̇ ambulabãt ſuꝑ terrã: adue
nit diabolꝰ q̃rẽs ſi q̇d peccati inueniret i eo.
Uñ. Pať trãſfer calicẽ hũc a me. Tũc dixit
angelus ad tobiã. Exentera piſcẽ hũc ⁊ cor
eiꝰ ⁊ fel ⁊ iecur repone tibi. valẽt eñ ad me-
dicamẽta. Tũc tobias ꝑtem piſcis aſſauit ⁊
comederũt. ꝑtẽ ꝟo ſalſam ſecũ tulit. Cuncꝗ ſil
ꝑgerẽt ait tobias. Azaria frater qđ remediũ
hñt q̇ de piſce ſuari dixiſti Qui rñdit Parti
cula cordis ſuꝑ prunas poſita fumo ſuo ex
tricat oẽ genꝰ demonũ a viro vel mľiere. nec
ſuꝑ h̃ mirari debemꝰ. cũ fumꝰ cuiuſdã arbo-
ris aduſte eãdẽ vim hr̃e ꝓhibeať. Cũq; q̃ſiſſ
ſet tobias vbi maneret nocte illa. Rñdit an
gelus. Eſt h̃ raguel ꝓpinquꝰ tuus hñs filiaȝ

vnicā ꝙ debet̃ tibi cū omī ſuba eius. Et ait
tobias. Audio qꝛ tradita eſt viris ſeptem: ⁊
occiſi ſunt a demone. Et rn̄dit angelꝰ. Noli
timere. ſup petulātes ⁊ deū nō timētes pote
ſtatē demoniū hꝫ. Tu aūt cū acceperis eam
tribꝫ diebꝫ ꝯtinebis ab ea. ⁊ de nocte vacabi
tis ambo orōnibꝫ. Prima nocte inceſo ieco
re piſcis ꝑcibꝫ viis fugabit̃ demoniū. Scd̄a
nocte in copulatiōe ſctōꝝ pꝛiarchaꝝ admit
teris. i. orabitis deū vt in participiū ſanctita
tis ⁊ pudicicie patriarcharū admittat vos.
Tertia nocte benedictionē ꝯſequeris vt fi
lij ꝓcreent̃ ex vobꝭ ſani ⁊ incolumes. Hāc be
nedictionē pſtabat vel ſacerdos vel aliquis
maior inter eos vicē ſacerdotis gerēs. Quar
ta nocte accipies eā cū timore dei: amore fi
lioꝝ magꝭ ꝙ̄ libidīe ductꝰ: vt in ſemīe abrae
benedictionē in filijs ꝯſequaris. Tandē in
greſſi ſunt ad raguelē. Cūqꝫ diceret raguel
vxori ſue: ꝙ̄ſimillimū eſſe iuuenē hunc to
bie ꝯſobrino ſuo: dixit ad eū angelꝰ. Hic eſt
filius illiꝰ. Et letatꝰ eſt raguel: ⁊ inſtaurauit
cōuiuiū. Tunc ait tobias. Nō manducabo
neqꝫ bibā niſi ꝑus petitionē meā ꝯfirmes:
⁊ ꝑmittas mihi dare ſarā filiā tuā. Quo au
dito: expauit raguel. ⁊ heſitanti de reſponſo
dixit ei angelꝰ. Noli timere dare eā ſibi ꝯiu
gem. huic em̄ debet̃: ⁊ ꝓpterea alꝰ nō potuit
habere eā. Tūc ait raguel. Scio qm̄ a deo
veniſti: ⁊ ꝙ exaudiuit dn̄s ꝑces ⁊ lachrymaſ
meas: vt ꝯiungeret̃ hec filia mea cognatiōi
ſue ſc̄m legē moyſi. Et apphēdēs pr̄ dexterā
filie tradidit eā dextre tobie dicens. Deꝰ pa
trum noſtroꝝ ſit vobiſcū: ⁊ ꝯiungat vos et
impleat benedictionē ſuā in vobꝭ. Et fecerūt
ꝯſcriptionē ꝯiugij: ⁊ comederūt bn̄dicentes
deū. Poſt cenā ꝟo introduxerūt iuuenem in
cubiculū virginis: ⁊ protulit tobias de caſſi
lide ſuo ꝑtem iecoris ⁊ poſuit ſup prunas.
Tūc raphael apphēdit demoniū: ⁊ religa
uit illud in deſertū ſupioris egypti. Tūc to
bias ait ad virginē. Sara: deprecemur deū
hodie ⁊ cras ⁊ ſecūdo. i. tertio die cras. His
em̄ tribꝫ noctibꝫ iungimur dō: quarta nocte
in noſtro erimꝰ ꝯiugio: filij em̄ ſctōꝝ ſumꝰ.
nō poſſumus ita ꝯiungi ſicut ⁊ gentes que
ignorant deū. Et orauerūt ambo dicētes ſi
mul. Miſerere nobis dn̄e deus patrū no
ſtroꝝ miſerere nobꝭ: ⁊ conſeneſcamus ambo
pariter ſani. Porro circa pulloꝝ cantum fe
cit raguel parari ſepulcrum vt ſepeliret eum
prius ꝙ̄ illuceſceret: ⁊ miſit vnam d̄ ancillis
ad videndū ſi iam obiſſet. Que reuerſa nun
ciauit eos incolumes eſſe ⁊ ſecū pariter dor
mientes. Et laudauerūt oēs deū: ⁊ repleue
runt ſerui foueā quā fecerāt prius ꝙ̄ luceſce
ret. ⁊ parauerūt ſolēne ꝯuiuiū oībꝫ vicinis ⁊
amicis ſuis. Et adiurauit raguel tobiam vt
duas hebdomadas maneret apud eū: ⁊ de
dit ei mediā partem omniū que poſſidebat:
faciēs ſcripturā vt reliqua pars que ſuper
erat pꝰ obitū ſuū deueniret ad tobiā. Tunc
ait tobias ad angelum quē hominē eſtima
bat Azaria frater tu noſti ꝙ̄ grauis ſit mora
noſtra parentibꝫ meis: obſecro vt eas ad ga
belum: ⁊ reddes ei chirographū ſuū. ⁊ reci
pies ab eo pecuniā: ⁊ monebis eā venire ad
nuptias. Tūc aſſumens raphael quattuor
d̄ ſeruis raguelis ⁊ duos camelos: venit ad
gabelum. ⁊ accepta pecunia duxit eū ſecum
ad nuptias. Et ingreſſus gabelus inuenit
eos diſcūbentes. ⁊ benedixit eis. Cūqꝫ oēs
dixiſſent amen: cū timore dn̄i nuptiaꝝ cōui
uium exercebāt. Porro cum tobias moram
faceret in nuptijs: ſollicitꝰ erat ꝓ eo pr̄ eius
ꝙ ad diem terminatā nō redierat. mater ꝟo
lachrymis irremediabilibus flebat dicens.
Heu me fili mi: vt q̄d te miſimus peregrina
ri: lumen oculoꝝ noſtroꝝ ⁊ baculū ſenectu
tis noſtre. Vir aūt eius cōſolabat̃ eā. Por
ro raguel dicebat ad generū ſuū. Mane hꝫ:
⁊ ego mittā nunciū ſalutꝫ tue ad patrē tuū.
Cūqꝫ ille nō adq̄eſceret: tradidit ei ſarā et
dimidiū ſubſtantie ſue in pueris. in puellis.
in pecudibus. in camelis. in vaccis. in pecu
nia multa. Parētes ꝟo monuerūt filiā ſuaꝫ
honorare ſocrū ſuā. diligere maritū. regere
familiā. gubernare domū. ſeipam irrephēſi
bilem exhibere. Cūqꝫ reuerterent̃ venerunt
ad carrā q̄ eſt in medio itinere: ⁊ ait angelus
ad tobiā. Precedamus nos duo: ⁊ ſequen
tur nos lento gradu vxor tua ⁊ familia cum
animalibꝫ. ⁊ tolle tecū de felle piſcis: et lini
es ex eo oculos patris tui: ⁊ recipiet viſum.
Porro anna ſedebat ſecus viā q̄tidie in ſu
percilio mōtis vn̄ reſpicere poterat de lon
ginquo. Et cognoſcēs alonge filiū ſuū ve
nientem: cucurrit ad virū ſuuꝫ dicens. Ecce
filius tuꝰ venit. Canis qꝫ q̄ ſil' fuerat in via
ꝑcucurrit: ⁊ quaſi nunciꝰ blandimēto caude
gaudebat. Tūc exurgens cecus data manu
puero: ꝓceſſit obuiam filio ſuo: ⁊ oſculātes

filiū p̄ gaudio fleuerūt. Cūq3 adoraſſent de-
um cōſederūt. Tunc thobias de felle piſcis
liniuit oculos patris. ⁊ ſuſtinuit quaſi ꝑ di-
midiam horā. ⁊ cepit egredi albugo ꝺ ocu-
lis eius quaſi membranū oui. Qꝺ apprehē-
dens tobias traxit ab oculis eius. ſtatimq3
viſum recepit: ⁊ glorificabāt omēs deū. Et
ait tobias. Bn̄dico te deus iſrael: qm̄ caſti-
gaſti me ⁊ ſanaſti me: ⁊ ecce video tobiā fili-
um meū. Ingreſſa eſt ⁊ poſt ſeptē dies ſara
vxor ei⁹ cū omī ſubſtātia ſua ⁊ pecunia quā
receperat a gabelo. ⁊ ꝯuenerūt cōtribules ⁊
vicini ad tobiam. ⁊ ꝯgratulabanꝭ ei ꝑ ſeptē
dies epulantes cū gaudio. Cūq3 narraſſet
tobias pr̄i ſuo ꝑ ordinē bona q̄ fecerat ei an-
gelus in via. tulerūt angelū in partē rogan-
tes vt dignareꝭ dimidiā partē oīm q̄ attule-
rant acceptā habere. Tūc dixit eis angel⁹ oc-
culte. Bn̄dicite deū celi: ⁊ corā oīb⁹ ꝯfitemi-
ni ei: q2 fecit vobiſcū miſericordiā ſuā. Etem̄
ſacramentū regis abſcōdere bonū eſt. opera
aūt dei reuelare ⁊ ꝯfiteri honorificū eſt. Nō
abſcondā a vob̄ ſermonē occultū. Bona eſt
oratio cū ieiunio ⁊ elemoſyna. Cū orabas ⁊
derelinquebas prandiū: ⁊ abſcōdebas mor-
tuos ꝑ diem: ⁊ nocte ſepeliebas. ego obtuli
orōem tuā dn̄o. ⁊ q2 accept⁹ eras ei neceſſe
erat vt tentatio ꝓbaret te. ⁊ miſit me dn̄s vt
curarē te: ⁊ ſarā vxorē filij tui a demonio li-
berarē. Ego ei ſū raphael angelus vn⁹ ex ſe-
ptē. i. ex vniuerſis q̄ aſtam⁹ ante dn̄m. Qui
cū audiſſent: tremētes ceciderunt in facies
ſuas. Et ait angelus. Pax vob̄. nolite time-
re. Cum eſſem vobiſcū videbar ex neceſſita-
te vobiſcū mādūcare ⁊ bibere: ſed ego cibo
inuiſibili ⁊ potu vtor q̄ ab hominib⁹ videri
nō pōt. Tempus eſt vt reuertar ad eū q̄ mi-
ſit me. Et hec dicēs ab aſpectu eoꝝ ablatus
eſt. Tūc ꝓſtrati ꝑ tres horas in facies ſuas
benedixerūt deū: ⁊ exurgentes narrauerunt
oīa mirabilia ei⁹. Aperienſq3 tobias ſenior
os ſuū benedixit dn̄m ⁊ dixit. Magnus es
dn̄e in eternū: qm̄ flagellas ⁊ ſaluas. dedu-
cis ad inferos ⁊ reducis. Nō eſt q̄ effugiat
manū tuā. Et hortatus eſt in h̄ cantico hie-
ruſalem ⁊ captiuū p̄pl'm dei: vt exemplo ſui
ꝯuerterenꝭ ad dn̄m. ⁊ facerēt iuſticiā coram
eo: ⁊ crederēt q2 cū eis faceret miſcdiam. Et
ꝓphetauit de hierl'm dicens. Omnes fines
terre adorabūt te. Nationes ex longinquo
ad te venient: ⁊ munera deferētes adorabūt

dominū in te. Quod myſtice de tēpore gra-
tie dictū eſſe ex his q̄ ſequunꝭ apparet. Por-
te hierl'm ex ſapphyro ⁊ ſmaragdo edificabū-
tur: et per vicos eius alleluia cantabiꝭ. Erat
aūt tobias. lvj. annoꝝ quādo lumen amiſit
ſexagenarius vero illud recepit. ⁊ poſtea vi-
xit annis. liij. ⁊ vidit filios nepotū ſuorum. ⁊
compleuit annos centū ⁊ duodecim. Gloſa
tamē de myſterio videꝭ velle eum poſtq3 il-
luminatus eſt. xlij. annis ſuꝑuixiſſe. Referēs
quaſi myſtice. xl. ad labores abſtinentie. du-
os ꝟo ad dilectionē dei ⁊ proximi. Cūq3 vi-
deret obitū ſibi imminere: vocauit filiū ſuū
ad ſe ⁊ ſeptem filios eius: dixitq3 eis. Prope
erit interitus in niniue. Video quia iniqui-
tas eius finē dabit ei. Non em̄ excidet ver-
bū dei: ⁊ fratres noſtri q̄ diſperſi ſunt a ter-
ra iſrael reuertenꝭ ad eam ⁊ replebiꝭ. ⁊ dom⁹
dei q̄ in ea incenſa eſt iteꝝ reedificabiꝭ. Hoc
tn̄ magis videꝭ ꝓphetali certitudine per ver-
ba p̄teriti tēporis p̄dixiſſe q3 rē geſtam nar-
raſſe. Adhuc enim ſtabat hieruſalem ⁊ tem-
plū in ea. Cūq3 monuiſſet eos de dilectiōe
dei ⁊ timore ⁊ elemoſynis faciēdis: ⁊ vt ipſi
eadē mandarēt filijs ſuis: addidit. Vos aūt
nolite manere hic. ſed quacunq3 die ſepelieri-
tis matrē veſtrā circa me in vno ſepulcro: ex
eo dirigite greſſus v̄ros vt eatꝭ hinc. Et mor-
tu⁹ eſt tobias: ⁊ poſtmodū vxor eius. Et abſ-
ceſſit tobias ex niniue cū vxore ſua ⁊ filijs
⁊ nepotib⁹: ⁊ reuerſus eſt ad ſoceros ſuos.
Et inuenit eos in bona ſenectute: ⁊ curā eo-
rum geſſit. ⁊ clauſit oculos eoꝝ. raguelis ſcꝫ
⁊ anne. Et notandū q2 in ſacra ſcp̄tura q̄nq3
dicunꝭ anne. Mater ſamuelis. vxor tobie.
vxor raguel. mater btē marie ꝟgis. et anna
ꝓphetiſſa. Mortuus eſt ⁊ tobias minor cō-
pletis annis. xcix. ⁊ ſepelierūt eū oīs cogna-
tio eius: ⁊ oīs generatio eius. In ſancta em̄
ꝯuerſatione ꝑmanſit: ita vt accept⁹ eſſet tam
deo q3 hominib⁹. Nūc ad hiſtoriā captiuita-
tis hierl'm reuertemur. ⁊ poſt hiſtoriam iu-
dith ⁊ heſter locis ſuis explicabimus.

De morte godolie.

Capl'm. II.

f Actum eſt autē

cum p̄feciſſet rex babylōis godo-
liam reliquijs terre venerāt ad eū
oēs q̄ euaſerāt manus hoſtiū: ⁊ inter finiti-
mas gētes latuerāt. vel q̄buſcūq3 latibulis

ſaluauerāt animas ſuas. Multi q̄z de decē
tribub⁹ q̄b⁹ grauis erat cohabitatio ſamari
tanoꝝ. Fuerūt etiā inter eos quidā de p̄nci-
pib⁹ terre ioanna fili⁹ caree. ſareias. ⁊ iecho
nias. Et dixit godolias ad eos Nolite time
re habitare in terra ⁊ ſeruire regi babylonis.
⁊ bn̄ erit vobis. Ego habito in maſphat vt
reſpōdeā p̄cepto chaldeoꝝ q̄ mittēt ad nos:
vt in nullo vos grauemini. Cumq̄ h̄ iura-
mento firmaſſet dimiſit eos ad ꝓuincie loca
q̄ q̄ſq̄ ſibi delegiſſet. Porro de genere regio
erat q̄dā hiſmael vir malign⁹. Qui dū obſide
retur hierlm ad regē euaſit amonitaꝝ. ⁊ ibi
morabat̄. Et ait ioanna filius caree ad go-
doliā ſecreto. ſcito q꜡ hiſmael īſidiat̄ aīe tue:
inuidēs tibi dominiū terre. Uel rex amoni-
tarū mittet eum ꝑcutere aīam tuam vt occu
pet terrā deſolatā. Ibo ḡ ⁊ ꝑcutiam hiſmael
nullo ſciente ne interficiat te: ⁊ diſſipentur ⁊
pereāt reliquie iuda. Et ait godolias. Non
facias ꝟbum hoc vt occidas virū innocētē.
Nō enī veriſilē ē vt in tali deſolatiōe hmōi
maliciā exerceret. Et factū eſt in menſe ſepti
mo eiuſdē āni venit hiſmael ⁊ decē viri cum
eo ad godoliā in maſphat: ⁊ ſplēdide ſuſce-
pit eos. Cūq̄ poſt prandiū ꝟſus eſſet godo
lias ī ſoporē ⁊ cōuiue: ꝑcuſſit eos hiſmael. ⁊
egreſſus ꝑ noctē iudeos q̄ erāt in ciuitate et
quoſdā milites q̄ erāt a babylonijs derelicti
trucidauit: ⁊ ꝓiecit cadauera eoꝝ ī lacū quē
fecit rex aſa ꝓpter baaſa regē iſrl̄. Altera ꝟo
die cū munerib⁹ veniebant de ꝓuincia. lxxx.
viri ad godoliā: ⁊ egreſſus ē hiſmael ī occur
ſum eoꝝ dicēs. Intrate ad godoliā. Quib⁹
īgreſſis occidit eos hiſmael p̄ter decē q̄ dixe
rūt ei. parce nob̄: q꜡ theſauros habemus in
agro frumēti. vini ⁊ ordei. olei ⁊ mellis: ⁊ da
bimus eos tibi. ⁊ receſſerāt ab eo Tūc hiſma
el duxit captiuas reliquias populi q̄ erat in
maſphat. filias q̄z regis q̄s cōmendauerat
nabuzardā godolie. Qd̄ cū audiſſet ioanna
fili⁹ caree: aſſumptis viris inſecut⁹ ē hiſmael
⁊ inuenit eū ad aq̄s q̄ ſūt in gabaon: ⁊ fugit
hiſmael a facie ei⁹ cū octo viris. ⁊ reduxit io-
anna captiuos ⁊ p̄dā quā duxerat hiſmael.

De deſcenſu reliquiaꝝ iude in egyptum.
⁊ obitu hieremie.

Capitulum. III.

Et conuenerunt
oēs reliquie iuda ad hieremiā a
paruo vſq̄ ad magnū. Diſponebāt enī fuge
re ī egyptū timētes ne occiderent a chaldeis
ꝓ morte godolie. Et dixerūt ad ꝓphetā. Ora
pro nob̄ deū vt indicet nobis ꝟbum qd̄ fa-
ciemus: ⁊ q̄cquid dixerit nobis ꝑ os tuū fa
ciemus. Poſt dies ſeptē factū eſt verbū dn̄i
ad hieremiā: ⁊ cōuocans vniuerſum popu-
lum ait. Hec dīt dn̄s Si manſeritis in terra
hac: plantabo vos ⁊ nō euellam. Iā ei pla-
catus ſum ſuꝑ malum qd̄ feci vob̄. Nolite
timere a facie regis babylōis. q꜡ ego vobiſ
cum ſum. Sin aūt deſcenderitis in egyptū
vt ibi habitetis: gladius nabuchodonoſor
quē formidatis ibi cōprehendat vos: ⁊ ꝑibi-
tis gladio fame ⁊ peſte. Et nō audierūt hie-
remiam ſed dixerūt: mentiris. nō miſit te dn̄s
ſed baruch incitat te aduerſus nos vt tradat
nos in manus chaldeoꝝ. Et deſcenderunt
oēs cū mulierib⁹ ⁊ paruulis ⁊ omni ſub-
ſtātia ſua in egyptū. ⁊ duxerūt ſecū hieremiā
⁊ baruch: ⁊ deſolata eſt terra. ⁊ ſabbatizauit
multis annis ſicut p̄dixerat hieremias. Non
ei trāſtulit in eā rex
babylōis colonos:
ſicut fecerat rex aſſy
rioꝝ in terram iſrael.
⁊ habitauerunt reli
quie iuda ī egypto
in magdalo et in ta
phnis ⁊ ī memphis
⁊ in terra phatures
⁊ ē nomen regis a q̄
illa ps egypti ſic de
noīata eſt Et factus
ē ſmo dn̄i ad hiere-
miā ī taphnis dicēs
Sume lapides grā
des: ⁊ abſcōde eos ī
crypta q̄ eſt ſub mu
ro latericeo ī porta dom⁹ pharaōis: ⁊ dices
ad iudeos. Hec dīt dn̄s Ecce ego aſſumam
ſeruū meū nabuchodonoſor: ⁊ ponam thro
nū ei⁹ ſuꝑ lapides iſtos: ⁊ ꝑcutiet trā egypti
⁊ ꝑibitis vos cū egyptijs. Porro mulieres
hebreoꝝ ſacrificabāt dijs alienis: ⁊ regine ce
li: lune ſcz vel iunoni vl' berecincie offerebāt
placētas ⁊ libamina. Cūq̄ argueret eas hie
remias dixerūt. Nunq̄d ſine viris nr̄is hec
fecim⁹ Cūq̄ ad viros durius loqueret̄ dixe
runt. Quādo fecim⁹ hec in vrbib⁹ iuda ſatu
rati ſum⁹ panib⁹: ⁊ bene erat nobis. Ex q̄ aūt

Triplr̄ deſtructa ē: et
trib⁹ vicib⁹ hieruſalē.
Primo per tranſmi-
gratōez ioachim ⁊ eo
rū q̄ ſecū tranſmigra
uerāt. Scd̄o ꝑ capti-
uitatē ſedechie ⁊ tem
pli deſtructionē. Ter
tio per deſolationem
quando ſolitaria re-
licta eſt: reliquijs in
egyptū deſcēdentib⁹.
Quarta fuit vaſtatio
terre q̄ tria p̄miſſa p̄-
cedebat.

ceſſauim⁹ indigem⁹ omib⁹: ꝛ gladio ꝛ fame
ↄſumpti ſum⁹. Et rn̄dit hieremias. Hec dıc
dn̄s. Ego iuraui in noıe meo magno, quia
oēs viri iuda q̄ ſūt i terra egypti gladio ꝛ fa
me pibūt donec penit⁹ ↄſumant. Et inſurre
xit ꝑpl's aduerſus hieremiā: ꝛ lapidauert eū
lapidib⁹ q̄s abſcōderat ſub muro latericeo.
Egiptij ꝟo honorauerūt ꝓphetā ſepeliētes
eū iuxta tumulū regū: memores beneficioꝝ
que ꝑſtiterat egypto. Orone em̄ ſua fugaue
rat aſpides ꝛ beſtias aq̄ꝝ quas greci coco-
drillos vocāt: q̄b⁹ ꝑus egyptus infeſtabat.
Tradūt etiā q̄dā q̄ adhuc ď puluere eiuſdē
loci aſpidū ꝑcuſſura ſanat: ꝛ fugantur coco
drilli. De eodē ait epiphani⁹ Audiuimus a
viris ſeniorib⁹ q̄ ex ſenioꝝ antigoni ꝛ ptolo
mei ſtirpe deſcēderāt q̄ alexāder macedo ve
niens ad ſepulcrū ꝓphete: ꝛ cognoſcens loci
myſteriū trāſtulit ip̄m in alexandriā: ꝛ ſepeli
uit gl'ioſe. ꝛ extūc a terra illa ꝓhibiti ſunt co
codrilli ꝛ aſpides penit⁹. Nā ꝛ idē alexāder
prius introduxerat illuc ſerpētes q̄ſdā q̄ vi
ce marſoꝝ aſpides fugabāt: ſ; nō poterant
eas penit⁹ extirpare, q̄s q: ab argis pelopo-
nij aduexerat: argones noīauit. Hic ē hiere
mias q̄ regib⁹ egypti ſignū dedit: q̄ coꝝ ido
la euerti oporteret cū ꝟgo pareret. Vn̄ ꝛ ſa-
cerdotes coꝝ i ſecreto tēpli loco imaginē vir
ginis ꝛ pueri ſtatuētes adorabāt. Dū vero
ptolome⁹ rex interrogaret eos q̄ hec facerēt
rōne: dixerūt paterne traditōis eſſe myſteriu;
qd̄ a ſctō ꝓpheta acceperāt maiores: ꝛ crede-
bāt in reb⁹ ita fore venturꝝ. Hic eſt hieremi-
as q̄ templū euertendū ꝑnoſcēs: arcā teſta-
menti cū his q̄ in ea erant tulit: ꝛ ꝑcib⁹ ſuis
eā abſorberi fecit in petra. petram ꝟo digito
deſignās: nomē dei tetragrammatō impſſit.
Et factu; eſt ſigillū in ſilitudinem ſculpture
q̄ ferro cauat: ꝛ ip̄m dn̄i nomē nubis operi
mento ita celatū eſt: vt extūc nec locū q̄s re-
cognoſcere queat: nec ip̄; nomē legere vſq;
in hūc diē ꝛ vſq; in finē. Et ꝑſtine figure in-
ſtar illic ſepe nubes, vt ignis fit nocturno tē
pore: eo q̄ gl'ia dei ab eius lege non deſinat.
Eſt aūt petra illa in heremi terra inter duos
mōtes in q̄b⁹ iacēt moyſes ꝛ aaron. Dixitq;
hieremias p̄ntib⁹. Dn̄s ex ſyon receſſit ad ce
los: inde rurſus in ꝟtute vētur⁹. ꝛ erit ſignū
p̄ntie e⁹ q̄n vniuerſe gētes adorauerīt lignū.
Dixitq; q̄ hāc arcā nemo ꝑter aarō ꝓducere
poterit, ꝛ tabulas q̄ in eis ſūt null⁹ aperiet; ſa
cerdotum, nulluſq; ꝓphetaꝝ niſi electus dei
moyſes. ꝛ in ꝑma reſurrectiōe in futuro q̄n
mortui reſurgent: prima reſurget hec arca: ꝛ
exibit de petra. ꝛ ponet in mōte ſion, ꝛ om̄s
ſancti ↄgregabunt ad eā regreſſum dn̄i ſuſti
nentes: ꝛ aduerſariū qui eos queſiturus eſt
interimere fugientes.

De captiuitate reliquiarum iude.
Caplm. IIII.

Factum eſt poſt
f morte hieremie āno q̄nto euer
ſioni hierl'm ipe ē viceſimuſter
ti⁹ regni nabuchodonoſor: deſcendit nabu-
chodonoſor in ſyriā inferiorē: ꝛ obtinuit eā.
Moabitas q̄; ꝛ amonitas ſubiugauit ſibi.
Et tandē intrauit in egyptū: eāq; ſubuertit.
ꝛ regē q̄ tūc erat in ea occidit: aliūq; i ea ↄſti
tuēs. denuo iudeos captiuos duxit i baby-
lonē. Et ab hac vltima captiuitate reliquia
rū iude q̄daz numerāt. lxx. ānos vſq; ad ſe-
cundū annū darij filij ithaſpis. Hāc etiā ca
ptiuitatē reliq̄aꝝ ꝑdixerat ezechiel in chal-
dea: de q̄ mō ꝓſequentes altius ordiemur.

Sequitur hiſtoria ezechielis.

Hiſtoria de ezechiele ꝓpheta. cap. i.
De eleuatione ꝛ viſione ezechielis. ca. ij.
De cōmemoratione hieruſalem. ca. iij.
De conſolatione hieruſalem. ca. iiij.
De reſurrectione mortuorum. cap. v.
Qz facta eſt manus domini ſuper ezechielē.
capitulum. cap. vj.

Hiſtoria de ezechiele propheta.
Caplm I.

Ezechiel prophe-
e ta de tra cyſare fili⁹ buſi ď genere
ſacerdotū. Hic in babylonē du-
ctus eſt cum ioachim matre ei⁹: cum danie-
le ꝛ trib⁹ pueris. Hic habitabat iuxta fluuiū
chobar. Factū eſt aūt in. xxx. anno: nō ſolū
etatis ipſi⁹. ſed a. xviij. anno ioſie q̄n inuen-
tus eſt deuteronomi⁹ in tēplo in q̄nto anno
trāſmigratōis: in q̄rto mēſe. in q̄nta die mē-
ſis exorſus eſt ꝓphetare ezechiel ad cōcapti-
uos ꝓpter cauſas hmōi. Legerāt i ep'la hiere
mie ꝑ. lxx. annos duraturā captiuitatē: ꝛ fle-
bant ꝑ exilij ꝓlongatione. Preterea murmu
rabāt aduerſus dn̄m: q̄ fraudulēter eos ded-
iſſet. Dixerat em̄ ꝑ os hieremie remanētes

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN